

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการออมของครัวเรือน
ในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2549

ISBN 974-671-350-7

**A Comparative Analysis on Household Saving
Before and After the Economic Crisis**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics**

Department of Economics

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2006

ISBN 974-671-350-7

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญา เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เปรียบเทียบการออมของครัวเรือนในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

เสนอโดย สุวรรณี เพียงอึบ

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์

กลุ่มวิชา เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ คงจริง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.ธรรนนท์ พงษ์ศรีกุร)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ คงจริง)

.....กรรมการ

(ดร.อภิญญา จันบรรจง)

.....กรรมการ

(รศ.ดร.เรืองไร ໂຄຖณณะ)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คำริชอน)

วันที่๒๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยคีเพระ ได้รับความกรุณาจากคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย
ผศ.ดร.ธรรมนูญ พงษ์ศรีภูร อาจารย์ คร.ชัยวัฒน์ คงจริง คร.อภิชญา วงศ์บรรจง และ รศ.ดร.เรืองไร
โถกฤษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผศ.ดร.ธรรมนูญ พงษ์ศรีภูร ประธานกรรมการ และ อาจารย์
คร.ชัยวัฒน์ คงจริง ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้แนวทางในการศึกษาและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
มาโดยตลอด ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคุณนิตยา มุกดาวุฒิ คุณอักษร ชำนาญ คุณจงกล สุวรรณไศล คุณธีรบุษ
อังกรนาค และคุณวีรพงศ์ ฤทธิรอด ที่ได้ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้
ขอขอบคุณคุณวันเพ็ญ มังเคร คุณอาจินต์ สุรกิตย์ คุณรัชฎาณุจัน เกิดมั่น คุณอพิทา (ตี) และเพื่อนๆ
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ทุกคน ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาและเพื่อนๆ ที่สำนักงานปลัดกระทรวง
มหาดไทย เจ้าหน้าที่ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่ศูนย์สารสนเทศและหอสมุด และส่วนงาน
วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ทุกท่าน

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณบุคลที่สำคัญที่สุดในชีวิตของผู้เขียน นายทองสุข เพียอีย
และนางบุญล้อม เพียอีย บิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนเรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษา และเป็น
กำลังใจให้ผู้เขียนมาโดยตลอด รวมทั้งขอขอบคุณพี่ชายและน้องชายของผู้เขียนไว้ ณ ที่นี่

สุวรรณ พียอีย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๘
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๙
กิตติกรรมประกาศ	๙
สารบัญตาราง	๑๖
สารบัญภาพ	๒๒
บทที่	
1. บทนำ	๑
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	๑
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	๕
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๕
1.4 ขอบเขตการศึกษา	๕
1.5 นิยามศัพท์	๕
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	๗
2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๒
3. ระเบียบวิธีวิจัย	๑๘
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๘
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๓
3.3 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	๒๓
3.4 การทดสอบทางสถิติโดยวิธี Chow test	๒๕
4. การออมของครัวเรือนในประเทศไทย	๒๗
4.1 รายได้ และค่าใช้จ่ายของครัวเรือน	๒๗
4.2 เงินออมของครัวเรือน	๔๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. ผลการศึกษา	56
5.1 ผลการวิเคราะห์สมการการออมของครัวเรือนก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ.....	56
5.2 ผลการวิเคราะห์สมการการออมของครัวเรือนหลังวิกฤตเศรษฐกิจ	68
5.3 ผลการทดสอบทางสถิติโดยวิธี Chow test.....	88
6. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	90
6.1 ผลการศึกษา	90
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก	96
ประวัติผู้เขียน	140

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 การออมในประเทศไทย ตามราคาปัจจุบัน	1
จำแนกตามภาคการออม พ.ศ. 2539-2545	3
3.1 จำนวนชุมชนอาคาร/หมู่บ้าน	
จำแนกตามภาคและเขตการปกครอง ปี 2537.....	19
3.2 จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่ทำการแข่งขัน	
จำแนกตามภาคและเขตการปกครอง ปี 2537.....	19
3.3 จำนวนชุมชนอาคาร/หมู่บ้าน	
จำแนกตามภาคและเขตการปกครอง ปี 2547.....	20
3.4 จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่ทำการแข่งขัน	
จำแนกตามภาคและเขตการปกครอง ปี 2547.....	21
3.5 จำนวนครัวเรือนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา.....	22
4.1 รายได้เฉลี่ยและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน	
จำแนกตามภูมิภาคและเขตการปกครอง ปี 2537 และ ปี 2547	29
4.2 รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน	
จำแนกตามภูมิภาคและเขตการปกครอง ปี 2537 และ ปี 2547	31
4.3 ประเภทของรายได้ของครัวเรือน	
จำแนกตามภูมิภาค และเขตการปกครองปี 2537	35
4.4 รายได้ของครัวเรือนจำแนกตามภูมิภาค และเขตการปกครองปี 2547	39
4.5 ประเภทของค่าใช้จ่ายของครัวเรือน	
จำแนกตามภูมิภาคและเขตการปกครอง ปี 2537	44
4.6 ประเภทของค่าใช้จ่ายของครัวเรือน	
จำแนกตามภูมิภาคและเขตการปกครอง ปี 2547	45
4.7 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน	
จำแนกตามภูมิภาคและเขตการปกครอง ปี 2537 และ ปี 2547	47
4.8 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในประเทศไทย	
จำแนกตามชั้นรายได้ ปี 2537 และปี 2547.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามชั้นรายได้ปี 2537 และปี 2547.....	51
4.10 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในภาคกลาง จำแนกตามชั้นรายได้ปี 2537 และปี 2547.....	52
4.11 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในภาคเหนือ จำแนกตามชั้นรายได้ปี 2537 และปี 2547.....	53
4.12 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามชั้นรายได้ปี 2537 และปี 2547.....	54
4.13 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในภาคใต้ จำแนกตามชั้นรายได้ปี 2537 และปี 2547	55
5.1 สรุปสมการการออมของครัวเรือนก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ	80
5.2 สรุปการออมของครัวเรือนก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ.....	85

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 การลงทุนและการออมในประเทศไทย	4
1.2 การออมของครัวเรือนในประเทศไทย	4
2.1 กระแสรายได้คลอดช่วงชีวิตของบุคคลและเส้นการบริโภค	11

